

Dosarul nr. 2ra-150/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Catană)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Panov, G. Dașchevici)

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Victor Burduh

cu participarea translatorului Natalia Grigoriu

examinând în ședință publică recursul declarat de Valerii Tretiatcenco, reprezentat de avocatul Roman Aronov

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valerii Tretiatcenco împotriva lui Alexandru Musienco, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, Societății cu Răspundere Limitată „Alantex” și Ninei Musienco cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice și recunoașterea faptului încheierii acordului adițional fără transmiterea mijloacelor bănești

împotriva deciziei din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Valerii Tretiatcenco și menținută hotărârea din 2 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 14 iunie 2016, Valerii Tretiatcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Alexandru Musienco, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, SRL „Alantex” și Ninei Musienco cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice.

În motivarea acțiunii a invocat că dânsul, fiind proprietarul a șapte terenuri destinate pentru construcție locativă, situate în mun. XXXXX str. XXXXX, la propunerea lui Alexandru Musienco, la 6 septembrie 2012, a încheiat un contract de colaborare cu SRL „Alantex” privind perfectarea documentației de proiect, executarea lucrărilor de construcție a casei de locuit cu nouă etaje.

A precizat reclamantul că, fiind cetățean străin și aflându-se în mare parte peste hotarele țării, la propunerea lui Alexandru Musienco, la 28 decembrie 2012, a eliberat pe numele acestuia procura nr. 5030 și pe numele Margaritei Guțuleac procura nr. 5029, autentificate de notarul public Tatiana Carpov, prin care i-a împuternicit să-i reprezinte interesele în fața tuturor organelor competente și autorizate din RM privind perfectarea actelor necesare pentru dispunerea sub orice formă admisă de legislația RM în vigoare a loturilor de teren pentru construcții ce-i aparțin cu drept de proprietate.

Ulterior, a aflat că, folosindu-se de lipsa sa din țară, la 14 martie 2013, Alexandru Musienco, neavând acordul lui, a încheiat cu SRL „Alantex” un acord adițional la contractul de colaborare din 6 septembrie 2012, prin care a transmis mamei sale Nina Musienco 5% și Margaritei Guțuleac 4% din cota-parte a bunului imobil viitor, ce urma să-i aparțină lui după darea în exploatare a casei de locuit, care trebuia să fie construită în temeiul contractului de colaborare cu SRL „Alantex”.

Potrivit cap. II din acordul adițional menționat, Nina Musienco și Margarita Guțuleac urmau să achite lui Alexandru Musienco o compensație în mărime de câte 2 000 000 de lei fiecare, până la momentul semnării acordului.

A obiectat că despre acordul adițional din 14 martie 2013, cât și despre încasarea sumelor de bani de către Alexandru Musienco la momentul încheierii acordului adițional dânsul nu a fost informat.

Așadar, fiind în țară pe scurt timp, la 20 martie 2013, sub pretextul confirmării unor detalii ce țin de bunurile imobile, a fost invitat de către Alexandru Musienco la sediul notarului public Olga Bondarciuc pentru semnarea unui act.

Ulterior, a aflat că a semnat o declarație prin care declară și recunoaște toate acțiunile lui Alexandru Musienco efectuate în baza procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul public Tatiana Carpov, în privința semnării la 14 martie 2013 a acordului adițional la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, autentificat de Olga Bondarciuc și cesionarea drepturilor lui asupra cotei-părți din bunul viitor ce i se cuvenea conform contractului de colaborare cu SRL „Alantex”.

A învederat că nu posedă limba de stat, ceea ce se confirmă prin procura nr. 5030 și procura nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificate și confirmate cu exactitate traducerea conținutului acestora din limba de stat în limba rusă de către notarul public Tatiana Carpov, nu a cunoscut conținutul actului semnat la 20 martie 2013 la biroul notarului public Olga Bondarciuc, din simplu fapt că actul este perfectat în limba de stat, iar conținutul acestuia nu i-a fost tradus și confirmat de către notar conform prevederilor legale.

A menționat că forma și conținutul declarației din 20 martie 2013, autentificată de notarul public Olga Bondarciuc nu corespunde legislației în vigoare, în prezentul act lipsesc datele despre sediul biroului notarului, numărul de înregistrare a declarației, cuantumul taxei de stat încasat și plata percepută pentru serviciul notarial, semnătura și ștampila umedă a notarului public, precum și date că notarul identifică semnătura lui și traducerea conținutului acesteia din limba de stat în limba rusă, din motiv că dânsul nu posedă limba de stat.

Totodată, a precizat că faptele expuse în prezentul înscris nu corespund adevărului și nu se confirmă prin alte înscrisuri.

Așadar, în baza procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul public Tatiana Carpov, la care se face trimitere în declarația din 20 martie 2013, Alexandru Musienco nu a fost împuternicit în privința semnării unui acord adițional la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, autentificat de notarul public Olga Bondarciuc, precum nu a fost împuternicit a cesiona drepturile lui asupra cotei-părți din bunul viitor ce i se cuvine conform contractului de colaborare cu SRL „Alantex”.

A subliniat că obiectul procurii nr. 5030 și procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificate de notarul public Tatiana Carpov, sunt șapte loturi de teren pentru construcții locative cu numerele cadastrale: XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX situate în mun. XXXXX or XXXXX str. XXXXX.

Cota-parte de 13% din bunul imobil viitor ce i se cuvine lui conform contractului de colaborare cu SRL „Alantex”, nu face obiectul a careva procuri, cu acordarea împuternicirilor de a înstrăina sub careva formă cota-parte din bunul imobil viitor sau a modifica clauzele contractuale, semnarea acordurilor adiționale la contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 încheiat între el și SRL „Alantex”.

A considerat că acordul adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, autentificat de notarul public Olga Bondarciuc nu are niciun suport juridic fiind încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor.

A susținut că prevederile art. 1035 Cod civil nu au fost respectate nici de Alexandru Musienco, cedând dreptul asupra cotei-părți din bunul imobil viitor mamei sale Nina Musienco, precum și de Margarita Guțuleac care este împuternicită cu aceleași drepturi ca și Alexandru Musienco prin procura nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul public Tatiana Carpov, astfel ca urmare a semnării acestui acord adițional ambii acționează în interesul său personal.

În acest context, a susținut că Alexandru Musienco și Margarita Guțuleac au încheiat un act cu sine însuși, ceea ce contravine prevederilor art. 1039 Cod civil.

A conchis că acordul adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, autentificat de notarul public Olga Bondarciuc este lovit de nulitate, deoarece Alexandru Musienco nu era în drept să încheie prezentul acord adițional cu înstrăinarea cotei-părți dintr-un bun viitor, nefiind împuternicit pentru astfel de acțiuni conform procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012.

Totodată, a specificat că Alexandru Musienco nu putea cesiona cota-parte a bunului viitor Margaritei Guțuleac, care știa sau trebuia să știe că ultimul nu dispune de astfel de împuterniciri, mai mult ca atât ultima având aceleași drepturi ca și Alexandru Musienco conform procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul public Tatiana Carpov.

Prin urmare, a invocat reclamantul nulitatea acord adițional din 14 martie 2013 conform art. 231 Cod civil.

Cu referire la prevederile art. 206 alin. (2) Cod civil, a comunicat că SRL „Alantex” nu a îndeplinit nici în momentul de față careva obligații contractuale potrivit contractului de colaborare, nu au fost întreprinse careva acțiuni în perfectarea documentației de proiect, schița bunului imobil viitor nu este înregistrată la oficiul Cadastral, ca urmare, cota-parte a bunului imobil viitor nu se află în circuitul civil, nu este determinată și nici determinabilă în specia sa.

Având în vedere prevederile art. 227 Cod civil, a considerat că poate invoca și nulitatea declarației semnate de el la 20 martie 2013 în biroul notarului public Olga Bondarciuc, conținutul căreia nu i-a fost tradus și confirmat cu exactitate de către notar din limba de stat în limba rusă, dispunând la momentul semnării înscrisului menționat de informația total eronată acordată de Alexandru Musienco precum că semnează un act ce are ca obiect loturile de teren ce-i aparțin cu drept de proprietate.

A indicat că prin acordul adițional menționat i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil, deoarece acordul dat este fals, fiind transmise rudelor lui Alexandru Musienco cu indicarea unor sume fabuloase, inventate, de care nicidecum nu puteau dispune Nina Musienco și Margarita Guțuleac, ultimele fiind pensionare.

Astfel, a evidențiat că dânsul, în calitate de proprietar al terenurilor, din numele său, chipurile acționând prin intermediul lui Alexandru Musienco, nu a cunoscut despre acest acord adițional și nu a primit sumele de bani, indicate în acesta.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 119, 206, 219, 220, 226-228, 1034, 1035, 1039-1041, 1043, 1044 Cod civil, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 și a declarației din 20 martie 2013.

La 31 octombrie 2016, Valerii Tretiatcenco, reprezentat de avocatul Iurii Mîrzenco a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva lui Alexandru Musienco, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienco, solicitând recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, recunoașterea nulității declarației sale din 20 martie 2013, recunoașterea nulității inscripției scrisă de mână, prezentă în procura nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității inscripției scrise de mână, prezentă în procura nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”.

Suplimentar a menționat că temei pentru semnarea acordului adițional la contractul de colaborare din 6 septembrie 2012, prin care a fost transmisă Ninei Musienco 5% și Margaritei Guțuleac 4% din cota-parte din bunul imobil viitor, care urma să-i aparțină lui după darea în exploatare a casei de locuit, urmând a fi construită în temeiul contractului de colaborare cu SRL „Alantex”, au fost procurile nr. 5029 și nr. 5030, autentificate de către notarul Tatiana Carpov la data de 28 decembrie 2012, deci se prezumă că conținutul acestora nu corespunde realității și despre efectele sale juridice dânsul nu a fost informat corespunzător legislației.

Astfel, examinând cu atenție textul procurilor nr. 5029 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificate de notarul Tatiana Carpov, a constatat existența unei inscripții de mână deasupra semnăturii mandantului Valerii Tretiatcenco.

A remarcat că la data semnării de către el a acestor mandate în original, prezenta inscripție de mână lipsea, iar despre existența, sensul și efectele juridice produse de această inscripție, dânsul nu a fost informat.

Totodată, a subliniat că inscripțiile au fost efectuate în limba de stat, pe care dânsul nu o posedă, fapt expres stipulat și în procurile menționate.

A specificat că faptele expuse în prezenta inscripție nu corespund adevărului și nu se confirmă prin alte înscrisuri sau prin declarațiile lui.

În acest context a invocat că acordul adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, autentificat de notarul public Olga Bondarciuc, nu are niciun suport juridic fiind încheiat cu încălcarea limitei împuternicirilor. Iar inscripția scrisă de mână în procurile autentificate de către notarul Tatiana Carpov la 28 decembrie 2012 cu nr. 5029 pe numele Margarinei Guțuleac și nr. 5030 pe numele lui Alexandru Musienco, nu are nicio valoare juridică și nu poate produce efecte, deoarece nu se cunosc împrejurările efectuării acestor inscripții, de cine și când, luând în considerație că despre existența și conținutul acestora dânsul nu a fost informat.

Pe parcursul examinării cauzei, Valerii Tretiatcenco a mai depus o cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat recunoașterea nulității procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrisă de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrise de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 fără transmiterea mijloacelor bănești în valoare totală de 4 000 000 de lei către dânsul și recunoașterea nulității declarației sale din 20 martie 2013.

Prin hotărârea din 2 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost respinsă acțiunea lui Valerii Tretiatcenco împotriva lui Alexandru Musienco, Margarinei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienco cu privire la recunoașterea nulității procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrisă de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrise de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității declarației lui Valerii Tretiatcenco din 20 martie 2013 ca fiind tardivă.

A fost respinsă acțiunea lui Valerii Tretiatcenco împotriva lui Alexandru Musienco, Margarinei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public

Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienco cu privire la recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 și recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 fără transmiterea mijloacelor bănești în valoare totală de 4 000 000 de lei către Valerii Tretiaticenco ca fiind nefondată.

Prin decizia din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Valerii Tretiaticenco și menținută hotărârea primei instanțe.

La 26 noiembrie 2019, Valerii Tretiaticenco, reprezentat de avocatul Roman Aronov a declarat recurs împotriva deciziei din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii sau cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le ilegale, nelegitime, fără un conținut efectiv, bazate pe aplicarea incorectă a normelor de drept material și de drept procedural și aprecierea eronată și tendențioasă a circumstanțelor pricinii, fiind pasibile casării.

A remarcat că cercetarea judecătorească a fost efectuată superficial, iar instanța de apel nu a făcut nicio examinare corectă a pricinii civile respective în condițiile dispoziției art. 241 alin. (5) CPC.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare nu s-au pronunțat pe temeiurile de fapt și de drept cu care au fost investite.

Astfel, hotărârile instanțelor de judecată ierarhic inferioare referitor la respingerea acțiunii lui ca fiind tardivă, cât și neîntemeiată sunt motivate vădit insuficient și chiar inadecvat, ce prezintă încălcarea esențială a prevederilor art. 241 CPC, deoarece simpla afirmație a unei stări de fapt, fără coroborarea acesteia cu alte mijloace de probă, nu poate fi acceptată ca adevăr, iar modalitatea de motivare a hotărârilor contestate utilizată de instanțele de judecată, respectiv negarea realității evidente, nu poate influența convingerea bazată pe probe irefutabile (necombătute).

Contrar prevederilor art. 239 și 241 alin. (5) CPC, hotărârile instanțelor de judecată ierarhic inferioare sunt motivate incomplet, astfel soluția dată în acest sens este incertă, neavând putere de convingere.

A precizat că în conformitate cu înscrierile efectuate în Registrul bunurilor imobile proprietar al terenurilor vizate este SRL „West Invest Capital”, deci în mod necesar, pentru soluționarea justă, completă, obiectivă și nepărtinitoare a cauzei civile prima instanță urma să atragă în proces proprietarul actual al terenurilor.

Cu referire la prevederile art. 276 Cod civil, a menționat că procurile, nulitatea cărora constituie obiect al cauzei civile, atestă un drept de administrare (valorificare) a patrimoniului acordat de dânsul către Alexandru Musienco și către Margarita Guțuleac.

Așadar, situația juridică a actelor contestate atestă intenția de transmitere a unor bunuri pentru și pe seamă lui, către sau de către Alexandru Musienco și către sau de către Margarita Guțuleac.

Având în vedere prevederile art. 1045 Cod civil, a susținut că în acordul adițional la contractul de societate civilă se face referire la faptul că plata s-a făcut până la semnarea contractului.

Prin urmare, bunurile (și/sau contraechivalentul acestora - banii) ar fi intrat în posesia și în administrarea lui Alexandru Musienco și/sau Margarinei Guțuleac.

În așa o situație, devine aplicabil art. 276 Cod civil, prin efectul cărei norme, printr-o derogare de la regula generală, nu începe să curgă și/sau se suspendă termenul de prescripție între cel care a administrat bunurile și anume, Alexandru Musienco și/sau Margarita Guțuleac și cel a cărui bunuri au fost administrate, adică dânsul.

Aplicarea termenului de prescripție, în modalitatea sa generală, față de raporturile juridice în care Alexandru Musienco și/sau Margarita Guțuleac au administrat fraudulos bunurile lui este greșită.

A subliniat că raportului juridic litigios urma să fie aplicată norma juridică specială (art. 276 Cod civil), care stabilește derogări de la norma generală (art. 272 alin. (1) Cod civil).

A insistat asupra raporturilor de administrare, or, Alexandru Musienco și/sau Margarita Guțuleac, prin încheierea acordului adițional la contractul de societate civilă au administrat bunurile lui pentru ca ulterior (chiar/doar dacă credem în actele întocmite fraudulos de aceștia) să administreze mijloacele bănești care urmau să-i revină lui.

Referitor la prevederile art. 208 alin. (5) Cod civil, a evidențiat că procurile nr. 5029 și nr. 5030, autentificate la 28 decembrie 2012 de notarul Tatiana Carpov au fost întocmite în scris și dactilografiate, confirmate cu semnătura lui în forma lor inițială.

Așadar, orice modificare (extindere sau restricționare, adăugire etc.) adusă conținutului procurii urma să fie supusă exact acelorași condiții de formă, adică textul să fie scris, dactilografiat, semnat de către el, după care semnătura lui să fie autentificată, prin gir corespunzător de către notarul public.

Totodată, a subliniat că există o deosebire esențială între corectarea unei erori cu caracter tehnic (o dată, o cifră, etc.) și extinderea nelimitată a conținutului împuternicirilor.

Recurentul a insistat că suntem într-un caz legal de nulitate absolută, or, legea nu condiționează nulitatea conform art. 213 alin. (1) Cod civil de cererea părții interesate.

Astfel, nerespectarea formei autentice la adăugirile făcute la procurile nr. 5029 și nr. 5030, autentificate la 28 decembrie 2012 de notarul Tatiana Carpov, alterarea lor ulterioară față de momentul autentificării trebuie să atragă nulitatea actelor respective.

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 217 alin. (2) Cod civil, a specificat că orice declarație de confirmare a împuternicirilor este la rândul său lovită de nulitate, or, prevederile imperative ale legii civile nu admit înlăturarea nulității absolute prin confirmarea actului juridic nul.

Astfel prima instanță a identificat greșit norma juridică aplicabilă, prin ce a emis o hotărâre ilegală.

Referitor la lipsa contractului de mandat, a precizat că potrivit conținutului procurii este mențiunea „pentru îndeplinirea prezentului mandat dna Margarita Guțuleac este împuternicită să depună cererile și declarațiile necesare, să primească

actele, semnând în numele meu și să îndeplinească toate formalitățile legate de executarea acestei împuterniciri”.

Un text similar se regăsește și în procura nr. 5030 eliberată lui Alexandru Musienco, autentificată de același notar la aceeași dată.

Astfel, având în vedere prevederile art. 1031 Cod civil, a considerat că este lipsit de consistență argumentul primei instanțe precum că de către părți nu a fost prezentat un contract de mandat, or, însăși procura atestă existența mandatului.

A subliniat că împuternicirea de a face acte juridice de dispoziție trebuie să fie formulată printr-o clauză expresă, iar lipsa clauzei exprese de împuternicire atestă cu claritate lipsa împuternicirilor acordate de către el.

A atenționat și asupra decalajului între data eliberării procurilor și autentificarea acordului adițional la contractul de societate civilă, or, modificările (numite evaziv de notarul Tatiana Carpov completări) înscrise în textul procurilor nr. 5029 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 au apărut peste două luni și jumate, după ce procurile respective au fost autentificate.

A obiectat recurentul și asupra unui fapt omis și neglijat atât de prima instanță, cât și de notari precum că completările urmau să aibă cu totul alt obiect decât procura inițială, or, procura a fost eliberată cu privire la bunurile imobile cu numere cadastrale concrete, pe când cesiunea (acordul adițional) avea în vedere o participare într-o societate civilă.

Din data semnării contractului de societate civilă urma de prezumat că procurile sunt caduce, în sensul că împuternicirile urmau să se refere la participația de 13 % din societatea civilă, adică urmau a fi reperfectate.

Iar pentru a se dispune de acest obiect (obiect juridic esențial diferit ca natură și calitate față de obiectul procurilor) urma să fie perfectată o altă împuternicire.

A învederat că la materialele cauzei au fost anexate probe care atestă comiterea unor fapte ilegale de către Alexandru Musienco împreună cu Margarita Guțuleac și/sau pe seama acesteia.

Asupra faptelor descrise au fost emise deja acte de procedură ale organelor de urmărire penală, acte care atestă, dincolo de prezumția nevinovăției, că în privința patrimoniului lui au fost comise fapte ilegale, cu tentă penală.

În pofida lipsei de soluție finală pentru cauza penală, împrejurare care se datorează faptului că Alexandru Musienco se ascunde, fiind în căutare, dânsul are necesitate de a-și apăra drepturile juridice civile la moment.

A mai notat că în împrejurările concrete ale cauzei civil este temei pentru a fi constatată nulitatea absolută a actelor juridic contestate de către el. Pe de altă parte, nulitatea relativă, chiar dacă supusă prescripției, este întemeiată pe împrejurări noi, depistate în cadrul urmăririi penale.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au nesocotit probele existente la dosar, respectiv, nu au motivat în genere soluția de respingere a cererii de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au respins cererea la capitolul recunoașterii nulității procurii nr. 5029 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012, precum și recunoașterea nulității declarației din 20 martie 2013 pe considerentul că este una tardivă, însă nu au ținut cont de actele din dosar, iar termenul trebuie calculat de la

data aducerii la cunoștință a actelor de procedură ale organelor de urmărire penală, împrejurare ignorată de prima instanță.

Greșită este și opinia instanțelor de judecată ierarhic inferioare, în sensul că pretențiile privind recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractual de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 și recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractual de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 sunt neîntemeiate, fiind ignorate motivele lui cu privire la alte aspecte legate de încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică și anume, orice modificare adusă conținutului procurii urma să fie supusă exact aceluiași condiții de formă, adică textul să fie scris, dactilografiat, semnat personal de el, după care semnătura lui să fie autentificată, prin gir corespunzător de către notar, fapt însă ignorat din motive necunoscute de către instanțele de judecată.

Totodată, a obiectat că SRL „West Invest Capital” nici nu a fost atrasă în calitate de intervenient accesoriu de partea reclamantului în prezenta cauză, or, soluția dată la caz va afecta eventual drepturile și posibilitățile SRL „West Invest Capital” pe marginea altor dosare civile și penale cu același obiect de examinare (acordul adițional din 14 martie 2013).

A evidențiat că instanțele de judecată ierarhic inferioare, examinând pricina, nu s-au pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu au stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cerințelor înaintate de el, situație care duce inevitabil la casarea hotărârilor criticate.

Astfel, concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că cererea de chemare în judecată pe o parte este una tardivă, iar de altă parte este una neîntemeiată, este absolut eronată și incorectă bazată pe fapte care nu sunt adevărate, poartă un caracter declarativ și fără un conținut efectiv.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 noiembrie 2019 împotriva deciziei din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, audiind recurentul Valerii Tretiatenco, reprezentanții recurentului avocații Roman Aronov și Ala Grigoraș, intimatul Alexandru Musienco și reprezentantul intimatului Alexandru Musienco – avocatul Serghei Cebotari, intimatul notarul public Tatiana Carpov și reprezentantul intimatului notarul public Tatiana Carpov – avocatul Lada Grișina, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Valerii Tretienco înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Alexandru Musienko, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienko, cu ulterioarele concretizări, a solicitat recunoașterea nulității procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrisă de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrise de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 fără transmiterea mijloacelor bănești în valoare totală de 4 000 000 de lei către dânsul și recunoașterea nulității declarației sale din 20 martie 2013.

Fiind investită cu judecarea cauzei, de către prima instanță, a fost respinsă acțiunea lui Valerii Tretienco împotriva lui Alexandru Musienko, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienko cu privire la recunoașterea nulității procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrisă de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrise de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității declarației lui Valerii Tretienco din 20 martie 2013 ca fiind tardivă.

A fost respinsă acțiunea lui Valerii Tretienco împotriva lui Alexandru Musienko, Margaritei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carpov, SRL „Alantex” și Ninei Musienko cu privire la recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 și recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 fără transmiterea mijloacelor bănești în valoare totală de 4 000 000 de lei către Valerii Tretienco ca fiind nefondată.

Judecând apelul declarat de către Valerii Tretienco, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, decizia instanței de apel este una nemotivată, concluziile fiind expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi dată o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Totodată, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, la caz, se constată că instanța de apel judecând apelul declarat de către Valerii Tretiatcenco, a reținut în linii generale ca temei de respingere a cerinței lui Valerii Tretiatcenco cu privire la recunoașterea nulității declarației din 20 martie 2013 ca fiind tardivă, faptul că termenul de prescripție extinctivă pentru declararea nulității actului juridic lovit de nulitate relativă a început să curgă la data de 21 martie 2013 și a expirat la 21 martie 2016.

În același timp, se atestă că, ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel a trecut cu vederea că în cererea de concretizare a cerințelor din 15 martie 2018, reclamantul Valerii Tretiatcenco pe lângă prevederile art. 227 Cod civil, în vigoare la acel moment, care reglementează nulitatea actului juridic afectat de eroare, a invocat ca temei de nulitate a declarației din 20 martie 2013 și prevederile art. 220 Cod civil, în vigoare la acel moment, care se atribuie la categoria nulității absolute a actelor juridice invocând că forma și conținutul declarației din 20 martie 2013 nu corespunde legislației în vigoare (f. d. 112 vol. I).

În altă ordine de idei se va menționa că, deși instanța de apel a constatat temeinicia concluziei primei instanțe cu privire la respingerea ca tardivă și a cerințelor lui Valerii Tretiatcenco cu privire la recunoașterea nulității procurii nr. 5029 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrisă de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, recunoașterea nulității procurii nr. 5030 din 28 decembrie 2012, autentificată de notarul Tatiana Carpov în partea inscripției scrise de mână, cu textul „Precum să reprezinte interesele mele în volum deplin în toate întrebările ce recurg din contractul de colaborare din 6 septembrie 2012 cu nr. 6215 și actele adiționale la el”, instanța de apel a trecut cu vederea și nu a supus verificării argumentul lui Valerii Tretiatcenco, precum că dânsul nu a cunoscut, și nici nu a avut posibilitatea de a cunoaște, decât înaintea depunerii acțiunii în instanța de judecată, despre înscrisurile efectuate de mână în

procurile nr. 5029 din 28 decembrie 2012 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 (f. d. 115 vol. I).

Mai cu seamă că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că tot prin cererea de concretizare a cerințelor din 15 martie 2018, reclamantul Valerii Tretiaticenco a invocat și faptul că procurile nr. 5029 din 28 decembrie 2012 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 în partea inscripției scrise de mână, sunt lovite de nulitate absolută (f. d. 115 vol. I).

Or, reieșind din prevederile art. 217 alin. (3) Cod civil, în vigoare la acel moment, acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Pe când, instanța de apel, fără a concretiza cerințele lui Valerii Tretiaticenco din acțiune, s-a limitat doar la expunerea concluziilor reținute de prima instanță, constatând că cerința lui Valerii Tretiaticenco cu privire la recunoașterea nulității declarației lui Valerii Tretiaticenco din 20 martie 2013 și a procurilor nr. 5029 din 28 decembrie 2012 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 în partea inscripției scrise de mână, a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție extinctivă de 3 ani, prevăzut de art. 267 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment.

Ca urmare, instanța de apel avea obligația de a stabili cu certitudine și exactitate caracterul raportului juridic apărut între părți, reieșind din pretențiile înaintate de către Valerii Tretiaticenco în acțiune.

Astfel, instanța de apel urma să califice corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care au fost investite, prin prisma cadrului legal invocat de către Valerii Tretiaticenco în cererea de chemare în judecată și susținut în cadrul examinării cauzei în fond.

Omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului.

Or, ajungând la concluzia tardivității cerinței lui Valerii Tretiaticenco cu privire la nulitatea declarației din 20 martie 2013, instanțele de judecată nu au elucidat argumentele aduse de Valerii Tretiaticenco că dânsul nu cunoaște limba de stat, în care a fost întocmită această declarație, iar notarul nu i-a tradus conținutul ei în limba rusă, la momentul semnării înscrisului menționat el având informația total eronată, acordată de Alexandru Musienko, precum că actul are ca obiect loturile de teren ce-i aparțin cu drept de proprietate, că el nu a cunoscut despre acest acord adițional și că nu a primit sumele de bani, indicate în acesta.

Aceste argumente urmau însă a fi minuțios examinate de către instanța de apel, fiind cert că conținutul declarației nu a fost întocmit și prezentat de către Valerii Tretiaticenco cu autentificarea de către notarul public doar a semnăturii acestuia, or din înscrisul efectuat de notarul public Olga Bondarenko pe versoul declarației rezultând indubitabil că notarul public a autentificat conținutul declarației, tradus lui Valerii Tretiaticenco de către notar în limba rusă, acesta fiind cunoscut cu conținutul și efectele prezentei declarații (f. d. 217 vol. II).

De altfel, soluția instanței de apel este cu atât mai inexplicabilă cu cât deși, pe de o parte constată că cerințele lui Valerii Tretiaticenco de nulitate în parte a procurilor nr. 5029 din 28 decembrie 2012 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 sunt tardive, pe de altă parte examinează în fond aceste cerințe, concluzionând că la

autentificarea procurilor și efectuarea adăugirilor s-a ținut cont de prevederile art. 19 lit. b) din Legea cu privire la notariat, care expres prescrie că obligațiile notarului să acorde persoanelor fizice și juridice asistență în exercițiul drepturilor și în ocrotirea intereselor lor legitime, să explice persoanelor menționate conținutul actului notarial, precum și drepturile și obligațiile lor, să-i avertizeze despre consecințele actelor notariale îndeplinite.

La o astfel de concluzie instanța de apel a ajuns, însă, reținând în mod unilateral faptul că notarul a respectat prevederile art. 50 alin. (2) Legea cu privire la notariat, în toate procurile expres fiind menționat că „conținutul procurii și a art. 251, 252-257 Cod civil, de către notarul public au fost explicate”, trecând cu vederea susținerea lui Valerii Tretiaticenco precum că aceste înscrieri nu au fost efectuate de către notar în ziua semnării procurilor dar ulterior, despre existența, sensul și efectele juridice produse de această inscripție, dânsul nu a fost informat.

Dar, dacă dânsu ar fi dat acordul la efectuarea acestor înscrieri sub formă de adăugiri în ziua semnării procurilor, rezonabil ar fi fost de introdus aceste mențiuni de către notar imediat în formatul scos la calculator și semnat de el, nefiind rațional de făcut aceste mențiuni cu stiloul de către notar.

Totodată, în speță este de relevat că instanța de apel în linii generale a reținut că respingerea cerințelor cu privire la nulitatea parțială procurilor nr. 5029 din 28 decembrie 2012 și nr. 5030 din 28 decembrie 2012 și a declarației lui Valerii Tretiaticenco din 20 martie 2013 duce la respingerea ca nefondată a cerinței lui Valerii Tretiaticenco cu privire la recunoașterea nulității acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 și recunoașterea faptului încheierii acordului adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012 fără transmiterea mijloacelor bănești în valoare totală de 4 000 000 de lei către Valerii Tretiaticenco,

Constatând astfel, instanța de apel însă, a trecut cu vederea și nu a elucidat argumentele lui Valerii Tretiaticenco, precum că în acordul adițional din 14 martie 2013 la contractul de societate civilă nr. 6215 din 6 septembrie 2012, nu este specificat termenii și modul de achitare a valorii cotelor părți și nu este clar dacă banii indicați în acordul adițional de 2000000 de lei fiecare, au fost transmiși de facto de către Margaita Guțuleac și Nina Musienco, mai cu seamă că dânsul nu a recepționat banii, or nici la acordul adițional și nici la materialele cauzei nu există un document confirmativ privind predarea mijloacelor financiare (f. d. 114 vol. I).

Împrejurările descrise însă urmau a fi cercetate minuțios de către instanța de apel, în vederea stabilirii certe și definitive a circumstanțelor relevante pentru soluționarea justă a cauzei.

Drept urmare, se stabilește că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, respectiv instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În respectivul sens, se accentuează că prin neexpunerea de către instanță asupra tuturor argumentelor și probelor invocate, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru

Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Prin urmare, din perspectiva celor expuse, este de observat că decizia instanței de apel nu se circumscrie exigențelor art. 239 - 241 CPC, în condițiile în care nu sunt analizate raporturile juridice dintre părți prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, inclusiv asupra existenței abaterilor de la legalitate.

De aceea, motivarea hotărârii trebuie să fie clară, concisă și concretă în concordanță cu probele și actele de la dosar, ea constituind astfel o garanție pentru părțile din proces în fața eventualului arbitrar judecătoresc și, de altfel, singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar.

Pe de altă parte, nemotivarea unei hotărâri judecătorești echivalează practic cu soluționarea procesului fără a intra în fondul acțiunii, de natură să justifice casarea cu trimitere spre rejudecare.

Față de cele de precedent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Valerii Tretiaticenco, reprezentat de avocatul Roman Aronov.

Se casează decizia din 3 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Valerii Tretiaticenco împotriva lui Alexandru Musienco, Margarinei Guțuleac, notarului public Olga Bondarciuc, notarului public Tatiana Carпов, Societății cu Răspundere Limitată „Alantex” și Ninei Musienco cu privire la recunoașterea nulității actelor juridice și recunoașterea faptului încheierii acordului adițional fără transmiterea mijloacelor bănești, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Maria Ghervas

Victor Burduh